

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Ce s-a întâmplat cu
fulgul de zăpadă care
a căzut pe timpul lui
Cristofor Columb?

Răspunsul în pag. 6-7

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

GHEBUR & GHEBURI

Imperiul subteran al cărbunelui

de ing. Nicolae Herța
(pag. 3)

1863 = 1963

Ion Cantacuzino

de prof. dr. Gh. Lupașcu
(pag. 5)

**Biblioteca
„VEAC NOU“
nr. 35**

GHEORGHI BUREVICI:

Infra Dragonului

(Povestire științifico-
fantastică)

(pag. 9-10)

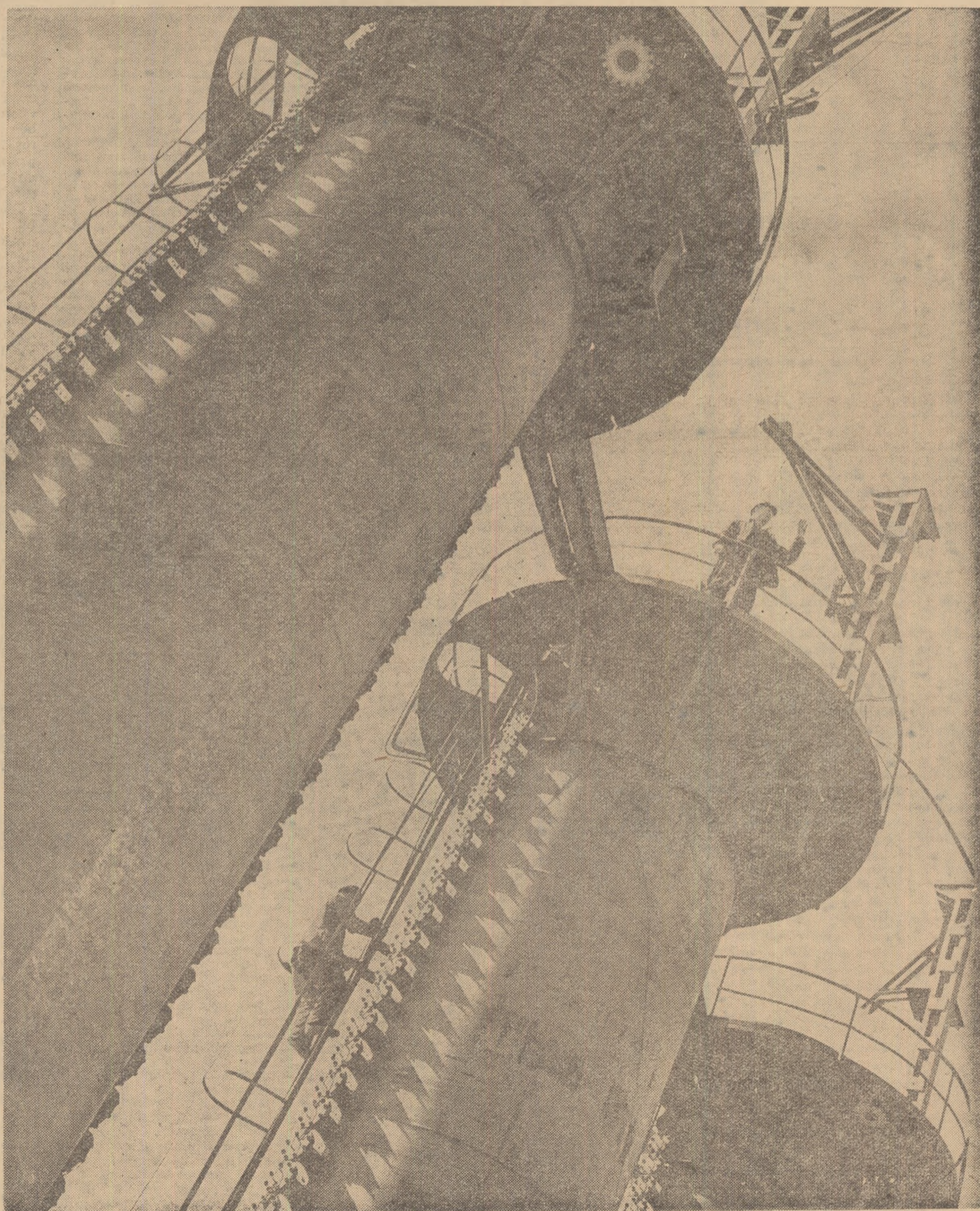
ANUL XIX

47

(975)

22 noiembrie 1963

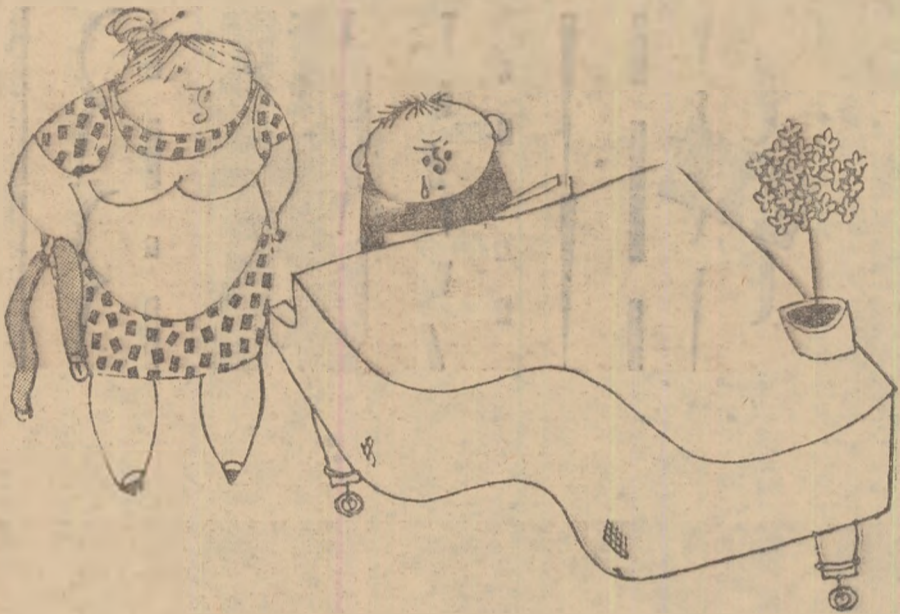
12 pagini, 1 leu

Pe șantierul fabricii de îngrășăminte azotate din Rustavi, R. S. S. Gruzină

memento

A. KAZAKAUSKAS

Pianistul și muza

aventurile lui pirat

Cine a văzut filmul „Raidul cărgat” își amintește, desigur, de cimpanzeul Pirat. Chipeșul actor locuiește în parcul zoologic din Kiev și e de felul lui vesel și prietenos. În lumile de iarnă, însă, când parcul e închis, Pirat se plictisește de moarte. E obișnuit să i se acorde mai multă atenție, să capete mici daruri din partea vizitatorilor, într-un cuvânt îi place popularitatea. Așa se face că într-un moment de plictiseală îi trecu prin minte să evadeze. Zis și făcut. Într-o seară, când îngrijitoarea lăsa, din nebăgare de seamă, legătura de chei în cușca lui Pirat, acesta, ca o maimuță isteată ce e, potrivește o cheie la ușa cuștii și iată-l în deplină libertate. Dar, pentru că singur nu îi plăcea să fie, o invită pe Celita, tovarășa lui de cușcă, să-l însoțească.

Primul contact cu lumea exterioară n-a fost prea plăcut. După căldura „de acasă” pământul înghețat, acoperit cu brumă, nu le fu pe plac. Celita își manifestă nemulțumirea și regretul de a fi părăsit culcușul cald și confortabil. Pirat nu se lasă, însă, influențat și, renunțând la cele mai elementare reguli de etichetă, o lasă să se descurce cum putea și se avintă spre necunoscut. În asemenea condiții interveni un ingrijitor, care le observase manevrele. Și cit se poate de binevenită. Plătind infidelitatea cu aceeași monedă, Celita o zbughi spre el și, rebegit de frig, i se cuibări în brațe. Prinderea lui Pirat n-a fost, însă, o treabă ușoară. Următorii au reușit să pună mina pe el numai după o serie de peripeții care mai de care mai năstrușnice.

Pirat și Celita stau acum cuminți în cușca lor. Celita e foarte mulțumită de deznodământul aventurii. În ceea ce-l privește pe Pirat, ingrijitorii manifestă unele rezerve...

d. c.

construcții sportive

La institutul „Soiuzsportproekt” din Moscova, unde se nasc planurile viitoarelor construcții sportive, sint acum în lucru două proiecte interesante.

Primul, proiectul palatului „Himik” din Voskresensk. Materiale de bază: beton, sticlă, oțel. Arhitectul I. Reagentov l-a conceput ca un patinoar artificial acoperit, înțins pe o suprafață de aproximativ două

mii de metri pătrați. Uriașa „dușmea” va putea fi pusă și la dispoziția gimnaștilor, scrimerilor, boxerilor. Tribunele vor găzdui cinci mii de spectatori iar atunci când întrecerile sportive vor ceda locul spectacolelor cinematografice, acestea vor putea fi urmărite de un public și mai mare: opt mii de oameni.

Dar sportivii sovietici vor mai primi și un alt dar frumos. La sfârșitul acestui an la Ialta va începe construcția celui mai mare bazin acoperit din U.R.S.S., cu apă de mare. Proiectul bazinului este semnat de arhitectul B. Averențev. Într-o singură zi în apa plăcută de mare se vor putea desfășura patru mii de inotători. Construcția ultramodernă va fi prevăzută cu tot confortul. Bazinul va fi gata destul de curând: în 1964.

Sportivii sovietici sint foarte mulțumiți de activitatea institutului „Soiuzsportproekt” care lucrează după deviza: repede și bine.

i. c.

2073 de sărituri

Altimetru l indica 15 000 m. Temperatura —60 grade sub zero. Trăgând cu lăcomie cigen în piept parașutistul de încercare Jukov se opiriți și sări. Pe neașteptate o rafală puternică îl luă cu ea și începu să-l răsucească întocmai ca pe un sfredel. Înainte de a reveni la o poziție constantă, Jukov executase forțat câteva salturi vijelioase peste cap. Își concentra toată atenția asupra orientării corpului în lupta cu nemiloasa rafală. După scurt timp duelul se sfârși cu bine pentru parașutist și pământul, parașutistul își încordă toți mușchii. Cu toate acestea, șocul din momentul aterizării fu destul de puternic. Când se trezi, Jukov era îngropat a-dînc în zăpadă: stratul gros de nea amortizase lovitură. Așa încît nu e de mirare că după numai două săptămîni, Jukov urcă din nou în stratosferă și efectua o săritură record.

Așa a decurs una din cele 2073 de sărituri executate de parașutistul de încercare Nikolai Jukov în cei 20 de ani de activitate. Tot în acești ani Jukov a încercat mai bine de 50 tipuri de parașute

și a fost printre primii parașutiști sovietici care au efectuat sărituri de viteză cu deschiderea imediată a parașutei. Tot el a elaborat numeroase recomandări pentru cazurile de avariere a avioanelor de luptă și de transport și a elicopterelor.

Zilele trecute N. P. Jukov a fost decorat cu ordinul „Steagul Roșu”.

a. v.

calorifere subterane

În Uniunea Sovietică există aproximativ 60 de bazine arteziene cu apă fierbinte, unele dintre ele ocupînd suprafețe de milioane de kilometri pătrați. Cu alte cuvinte, o adevărată căldare subterană cu apă clocotită, pe care energeticienii sovietici s-au priceput s-o folosească de minune.

E cunoscut mai de mult faptul că o primă centrală geotermică, care urmează să folosească resursele de căldură ale Pământului, se află în construcție în regiunea vulcanică din Kamceatka de sud. Iată însă că, recent, Comitetul geologic al U.R.S.S. a aprobat un adevărat plan de prospectare a resurselor de căldură aflate în subsolul sovietic. Potrivit acestui plan, în următorii doi ani vor fi forate peste 100 de puțuri a-dînci, care urmează să alimenteze instalații geotermice industriale experimentale în deosebi la Tașkent, Dușanbe și Cimkent. Instalații geotermice pentru captarea apei fierbinți în vederea necesităților curente și pentru încălzirea serelor vor lua ființă și în stațiunile de odihnă din Uzbekistan, Tadjikistan și Turkmenia, dispunînd de ceilalți combustibili toate așezările din împrejurimi.

Folosirea apelor termale este prevăzută, de asemenea, în Siberia și Caucazul de nord, unde forajele au depistat numeroase bazine fierbinți. Se preconizează că originarele radiatoare subterane, a căror energie este practic inepuizabilă, vor putea încălzi în scurtă vreme pe puțin 60 de orașe, răspîndite în diverse regiuni ale țării precum și sute de alte așezări mai mici.

a. b.

loteria de artă

Cititorii noștri își mai aduc, poate, aminte că acum cîteva luni am relatat, tot în această pagină, despre organizarea în U.R.S.S. a unei originale loterii cu lucrări de artă: tablouri, sculpturi, obiecte de artă decorativă etc. Țelul urmărit de organizatorii acestei loterii — foruri culturale de mare răspundere ca Ministerul Culturii sau Uniunea artiștilor plastici — este de a ușura achiziționarea, de către un public foarte larg, a unor opere de artă, cu sume extrem de mici.

„Pravda” de la sfârșitul săptămîinii trecute ne-a adus știrea că ziaristii din Moscova au fost invitați să vizioneze prima expoziție de lucrări și obiecte de artă ce vor fi trase la sorți în cadrul loteriei. Au fost prezentate peisaje de M. Sarian, S. Gherasimov, P. Korin, G. Nisski, A. Plastov, V. Serov, grafică semnată de V. Favorski și opere de artă decorativă executate de artiști din Moscova, Leningrad, Kiev, din republicile baltice și din Caucaz. În total, în cadrul loteriei vor fi trase la sorți 20 000 de lucrări și obiecte de artă pentru suma toată de două milioane de ruble. Ele vor contribui la împodobirea interioarelor și la educarea gustului estetic al oamenilor sovietici.

Expoziția de care aminteam mai sus a fost deschisă pe Kuznețki Most, o arteră centrală a Moscovei. Toate exponatele sint unicate. Obiectele pentru împodobirea interioarelor, ca diverse servicii, covoare, vase decorative nu sint destinate a intra în producția de serie; ele sint executate într-un singur exemplar.

Către sfârșitul anului, moscoviții vor mai putea vizita, în marea sală a Manejului, o expoziție cu obiecte din fondul loteriei. Ei vor putea viziona atunci circa 2 000 de exponate sosite din toate republicile sovietice.

În sfârșit, prima tragere la sorți din cadrul loteriei de artă va avea loc în martie viitor. Biletele au început să fie puse în vânzare încă din iunie anul acesta.

o. p.

negrul sașa demidov

La Minsk, capitala Belorusiei, este foarte cunoscută și simpatizată familia negrului Sașa Demidov.

V-ați putea întreba cum se face că un fiu al Africii poartă un nume atît de slav. Iată mica lui poveste.

În timpul războiului, într-un sat sîrb incendiat și pustit, cîțiva ofițeri SS. au dat într-o magazie părăsită peste un băiețel negru speriat de moarte. Un locotenent major l-a apucat brutal de mină.

— La ce vă trebuie jucăria asta neagră? — l-a întrebat un subaltern privind disprețuitor mica făptură cu ochii larg deschiși de groază.

— Jucăria neagră! Nu sună rău! — a zîmbit comandantul. Am să-l trimit acasă ca trofeu.

Fragedul vlăstar african care de mic, nimerise, cine știe cum, în Iugoslavia, a fost crescut cîțiva ani de familia iugoslavă Demidov. Dus în Germania, pe moșia întinsă a ofițerului SS., a cunoscut toată mizeria și chinurile vieții în captivitate. Singura lui rază de lumină, în bezna acelor ani, a fost prizonierul belorus Nikolai Șurov, ridicat de fasciști de pe teritoriile sovietice ocupate. El a devenit pentru micul negru un adevărat tată și unicul lui prieten.

Firește, după ce au fost eliberați, băiatul n-a stat nici o clipă pe gînduri asupra drumului său în viitor: el a plecat în U.R.S.S. cu Șurov și s-a stabilit la Minsk. Acolo Alexandr Demidov — Sașa cum îi spun toți — s-a înscris la școala medie, a absolvit-o cu medalie, a urmat apoi cursurile speciale pentru mecanicii de locomotivă și s-a încadrat în ritmul vieții sovietice, ca cetățean egal în drepturi cu toți ceilalți.

La Minsk a cunoscut-o și s-a îndrăgostit de blonda Liudmila cu care a întemeiat un cămin durabil. Au doi copii care au moștenit pielea oacheșă și părul inelat al tatălui lor. Iar „bunicul Șurov” îi răsfață ca pe nepoții lui de singe, fiind întotdeauna un oaspele drag și respectat în casa mecanicului de locomotivă Alexandr Demidov.

i. s.

medalia noilor născuți

Palatul căsătoriilor părea un ocean de flori și lumină. Niciodată nu fusese mai împodobit. O încăpere spațioasă devenise saloan pentru mamă și copil. Aici se făceau ultimele pregătiri pentru solemnitate. Ce fel de solemnitate?

...În sala de festivități pășesc rînd pe rînd mame și tați purtînd în brațe „pachețele” vii — cei mai tineri cetățeni ai Leningradului, veniți să primească primul lor document. Înregistrarea noilor născuți se face într-un cadru festiv. Festivitatea o deschide Olecika Mironova, cea mai tinăra

reprezentantă a unei vechi „dinastii” de muncitori de la uzina „S. M. Kirov”. Directorul palatului înmînează părinților ei actul de naștere împreună cu o medalie. Pe o latură a medaliei se conturează silueta Leningradului, iar pe cealaltă sint înscrise numele și pronumele noului născut.

Ideea solemnității s-a născut la uzina „Svetlana” din Leningrad și, firește, a fost sprijinită de comitetul executiv al sovietului orașenesc. Pentru început se va oficia în cele mai frumoase palate și case de cultură ale orașului iar spre sfârșitul anului pe strada Piotr Lavrov se va deschide Palatul noilor născuți.

s. s.

Imperiul subteran al cărbunelui

Zeci de ani combustibilul solid, îndeosebi cărbunele, a constituit principalul izvor de energie în lupta dusă de om pentru stăpînirea naturii. Cu timpul, însă, au apărut izvoare noi: petrolul și gazele naturale, energia atomică, iar unele izvoare vechi, cum ar fi, de pildă, apa, au căpătat o amplă extindere.

Dominația netă a cărbunelui pe piața energetică mondială din primele decenii ale secolului nostru a slăbit în ultimul timp, cînd rivalitatea petrolului, a gazelor și apei a început să se manifeste cu o deosebită forță. Au apărut, astfel, din ce în ce mai multe centrale electrice funcționînd pe bază de petrol și gaze naturale, iar construcția hidrocentralelor, în special a celor de mare putere, a luat un avînt deosebit. În domeniul motoarelor, petrolul și-a învins toți concurenții. Destul de recent, petrolul și gazele naturale au început să fie introduse pe scară din ce în ce mai largă în industrie și în consumul casnic, datorită mai ales faptului că extracția și transportul lor sînt mult mai puțin costisitoare decît în cazul cărbunelui. Paralel, s-au dezvoltat într-un ritm foarte rapid și mijloacele de producere a energiei atomice, ale cărei aplicații pașnice cunosc de pe acum o gamă largă. Avînd în vedere toate aceste aspecte, s-ar părea că într-un viitor destul de apropiat utilizarea cărbunelui ca izvor de energie va cunoaște un regres, locul lui urmînd să fie luat treptat de celelalte izvoare de energie. Lucrurile, însă, nu stau tocmai așa.

Este adevărat că hidrocentralele au luat un mare avînt, dar nu peste tot există riuri sau fluvii. Pe de altă parte, construcția centralelor hidroelectrice este mai scumpă și durează mai mult. Acestea sînt și motivele pentru care construcția termocentralelor și în special a celor de mare putere, continuă să se dezvolte, în ultimii ani dîndu-i-se chiar precădere. În același timp, ce-i drept locomotivele și aburii, dar locomotivele electrice vor folosi curentul electric produs tot de termocentralele cu cărbuni. Pe de altă parte, cărbunii își găsesc utilizare și la locomotivele Diesel cu gazogen. Iar dacă în viitor locuințele nu vor mai fi încălzite cu cărbuni, după sistemul vechi și neeconomic, ei vor servi pentru producerea căldurii în centralele de termoficare. Și, în definitiv, fonta va continua să fie și ea produsă, în marea ei majoritate, tot cu cocs!

Așadar, cărbunii vor continua să înlocuiască în viitor să joace un rol important — în nici un caz mai puțin important decît al rivalilor săi. El se va transforma în cocs și energie electrică, în gaze pentru arzătoarele mașinilor de gătit, în mătase artificială și în mase plastice, în cauciuc sintetic sau lacuri, în parfumuri și coloranți. În complexul proces de valorificare a cărbunelui vor putea fi obținute și gaze combustibile și benzine, fenoli și petrol lampant, ciment și îngrășăminte, elemente rare etc., etc.

În lumina acestor nenumărate utilizări pe care le poate avea cărbunele în economie industria carboniferă a Uniunii Sovietice va cunoaște o dezvoltare apreciabilă. Este drept că în balanța energetică a U.R.S.S. producția de petrol și gaze va crește de la 42 la sută în 1960 la 70 la sută în 1980 iar producția de cărbune va reprezenta numai 30 la sută în 1980 în loc de 58 la sută în 1960. Dar în cifre absolute, producția de cărbune va crește cu 130 la sută față de nivelul actual, atîngînd în 1980 o înălțime cifră de 1200 milioane de tone!

Principalele rezerve de cărbuni ale Uniunii Sovietice pot fi grupate în felul următor:

Bazinul Donului conține circa 240 miliarde tone de cărbuni de calitate excelentă, variînd de la hulle cocsificabile la antraciți. Distruse în timpul celui de-al doilea război mondial, minele acestui bazin au fost repuse în funcțiune într-un timp record, astfel că în 1958 producția atinsese cifra de 182 milioane de tone. În ultimul timp, însă, în urma unor noi cercetări geologice care au stabilit în preajma litoralului Mării de Azov zăcăminte de cărbuni excelenți pe o suprafață de circa 1500 km pătrați, limitele bazinului au fost considerabil lărgite spre sud. Ca principal bazin carbonifer al Uniunii Sovietice, Donbassul cunoaște o dezvoltare continuă, fiind înzestrat cu mine mecanizate, uzine de preparare, centrale electrice și fabrici de utilaje, cu filiale și centre de cercetări ale institutelor de specialitate.

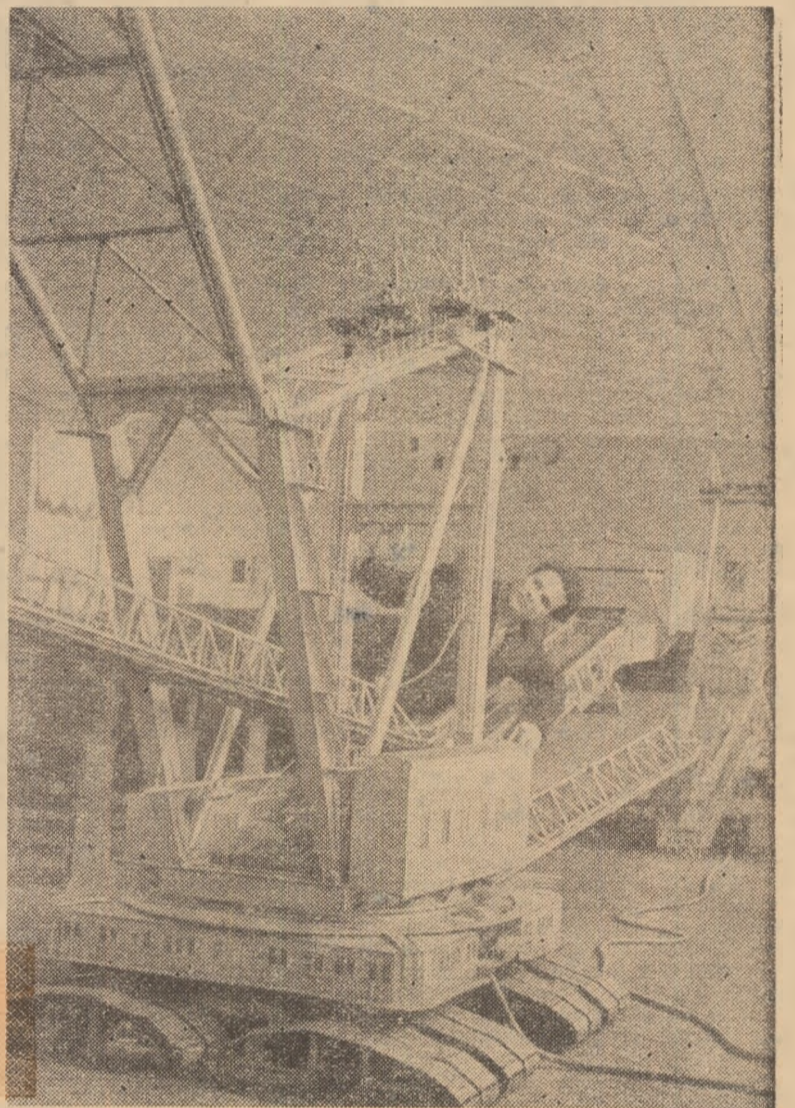
Și în Siberia apuseană și centrală există un adevărat lanț de bazine carbonifere a cărui primă verigă o constituie bazinul Kuznețk. Acesta se întinde pe o suprafață de circa 26.000 km² și are o rezervă de circa 940 miliarde de tone, de patru ori mai mare ca aceea a Donbassului. Calitatea zăcămintelor este bună, cărbunii fiind cuprinși într-o gamă largă care variază de la cărbuni cocsificabili la cărbuni energetici. Unul din marile avantaje ale acestui bazin este acela că multe din zăcămintele sale pot fi exploatare prin cariere, cărbunii lui constituind o materie primă excelentă pentru combinațiile de la Magnitogorsk și Kuz-

ploatat la zi la un nivel de 60.000.000 tone pe an. Folosit de termocentrale, acest cărbune va permite obținerea energiei electrice la prețuri identice cu cele ale hidrocentralelor.

Și în Siberia orientală bazinele carbonifere formează un lanț continuu de-a lungul transsiberianului și al derivațiilor sale. Există șase bazine principale de hulle, care reprezintă 80 la sută din rezervele întregii țări și care sînt de trei ori mai mari decît toate zăcămintele de care dispune S.U.A. Printre ele, bazinul Tunguska, care cuprinde o suprafață dublă ca aceea a Franței, dispune de rezerve de circa 1750 miliarde tone, bazinul de pe Lena de 2650 miliarde tone, iar Taimirul de aproximativ 580 miliarde tone.

După cum reiese din cifrele prezentate mai sus, Uniunea Sovietică dispune de uriașe rezerve de cărbune, nivelul extracției acestui prețios combustibil fiind pe măsura rezervelor. E destul să amintim aici că, numai în 1961, în U.R.S.S. au fost extrase 510

Macheta unui nou gigant al industriei sovietice. Capacitatea de excavație: 3 000 m.c. pe oră.

milioane tone de cărbune! Din această cantitate, circa 20 la sută au fost folosite pentru nevoile siderurgiei, aproximativ aceeași cantitate a fost arsă în focarele termocentralelor, iar un sfert din total a fost folosit pentru transporturi, în special la locomotive. Utilizarea în viitor a cărbunelui

bucăți. Avantajul lor față de cărbunii bruți constă în omogenitatea șarjei. O altă direcție principală e construirea de termocentrale de mare putere, folosind turbine axiale de 500—600 MW și turbine biaxiale de 900—1000 MW acționate cu abur la 600—700°C și 300—400 atmosfere.

gici electrice a Uniunii Sovietice este furnizată de termocentrale. Transporturile efectuate cu locomotive electrice se află și ele în centrul atenției. Față de locomotivele cu abur care au randament foarte scăzut (6—7 la sută), locomotivele cu gazogen funcționînd cu cărbuni consumă, la a-

PUNCTE DE REPER

Uniunea Sovietică dispune de cele mai mari rezerve de combustibil solid din lume. Ea posedă aproximativ 8700 miliarde tone de cărbuni, reprezentînd circa 50 la sută din rezervele mondiale. Zăcămintele de cărbuni sovietice sînt răspîndite uniform pe întreg teritoriul cuprins între Carpați și Pacific, cele mai multe aflîndu-se în apropierea unor zăcăminte de minereuri, ceea ce favorizează industrializarea intensă a unor regiuni cuprinzătoare.

Marele bazin al Karagandei conține cărbuni cocsificabili de foarte bună calitate. Situat în apropierea unor importante zăcăminte de fier, acest bazin a contribuit din plin la dezvoltarea Kazahstanului care, dintr-o regiune inapoiată, a devenit un mare centru industrial-metalurgic. Anual, Karaganda furnizează

Uniunii Sovietice 30 milioane tone de cărbune. În ultimii ani, însă, a fost descoperit un nou zăcămint, la Ekibastuz, prevăzut pentru o producție viitoare de 53 milioane de tone.

În viitor, tendința de deplasare spre est a industriei carbonifere sovietice va deveni marcantă. În principal va fi urmărită valorificarea acelor zăcămint care pot fi exploatare cu cheltuieli minime. O deosebită atenție va fi acordată zăcămintelor care pot fi exploatare prin carieră, deoarece la astfel de zăcămint productivitatea muncii este de 4 ori mai mare ca în subteran, prețul cărbunelui extras e de 2—3 ori mai scăzut, iar nivelul investițiilor o dată și jumătate mai mic.

La minele sovietice exploatare în subteran se preconizează extinderea mecanizării și introducerea unui volum cît mai mare de lucrări automatizate. În paralel cu aceasta se studiază, acolo unde condițiile permit, exploatarea cu hidromonitorul. Această metodă prezintă o serie de mari avantaje: productivitatea muncii e de 3—3,5 ori mai mare, prețul

precum și pentru combinații din Siberia de vest, în curs de construcție. Nu departe de Kuznețk se găsește zăcămintul de la Itat, cu o rezervă de 10 miliarde tone exploatabile prin carieră. Exploatarea acestui zăcămint cu straturi groase pînă la 70 de metri este prevăzută la un nivel de 80—100 milioane tone anual, cu alte cuvinte, atîngînd nivelul actualului producții a Kuzbassului. Aflat lîngă zăcămintul de la Itat, zăcămintul de la Kansk-Acinsk dispune de rezerve de circa 1200 milioane tone lignit, fiind prevăzut să fie ex-

pluat la zi la un nivel de 60.000.000 tone pe an. Folosit de termocentrale, acest cărbune va permite obținerea energiei electrice la prețuri identice cu cele ale hidrocentralelor. Și în Siberia orientală bazinele carbonifere formează un lanț continuu de-a lungul transsiberianului și al derivațiilor sale. Există șase bazine principale de hulle, care reprezintă 80 la sută din rezervele întregii țări și care sînt de trei ori mai mari decît toate zăcămintele de care dispune S.U.A. Printre ele, bazinul Tunguska, care cuprinde o suprafață dublă ca aceea a Franței, dispune de rezerve de circa 1750 miliarde tone, bazinul de pe Lena de 2650 miliarde tone, iar Taimirul de aproximativ 580 miliarde tone. După cum reiese din cifrele prezentate mai sus, Uniunea Sovietică dispune de uriașe rezerve de cărbune, nivelul extracției acestui prețios combustibil fiind pe măsura rezervelor. E destul să amintim aici că, numai în 1961, în U.R.S.S. au fost extrase 510 milioane tone de cărbune! Din această cantitate, circa 20 la sută au fost folosite pentru nevoile siderurgiei, aproximativ aceeași cantitate a fost arsă în focarele termocentralelor, iar un sfert din total a fost folosit pentru transporturi, în special la locomotive. Utilizarea în viitor a cărbunelui

Căldura ar urma să fie furnizată de focare ciclonice, cu ardere intensivă, care au avantajul unei degajări de căldură de zece ori mai mare ca la focarele obișnuite, cu ardere în strat, și de cinci ori mai mare ca la cele cu pulbere de cărbune. Îmbunătățirea continuă a indicilor de funcționare a agregatelor constituie o preocupare permanentă a specialiștilor sovietici care, în intervalul 1950—1960, au reușit să reducă consumul specific de combustibil convențional de la 540 g/kWh la 425 g/kWh. În prezent, 65—70 la sută din totalul ener-

ceeași putere de remorcare, de 5,5 ori mai puțin cărbune și de 30 de ori mai puțin apă, randamentul fiind de 14—17 la sută. Din cele de mai sus reiese că utilizarea cărbunelui nu se află de fel în regres și că în viitor, în Uniunea Sovietică acestui combustibil îi este rezervat un rol de seamă. Puternicul izvor de energie termică și mecanică va continua să reprezinte „piinea industriei”, cum l-a considerat Lenin în 1920.

Ing. Nicolae Herța
Șef de laborator — „Iccmin”

Operația Cicero

(urmare din numărul trecut)

Dar Kaltenbrunner, conducătorul Gestapoului și al S.D.-ului, era de altă părere și „problema „Cicero” agrava și mai mult rivalitatea surdă dintre cele două căpetenii hitleriste.

Trebuie să spunem că ambasadorul von Papan, un om cu mult mai multă experiență decât Ribbentrop, nu împărtășea îndoielile șefului său de la Berlin. În memoriile publicate după război von Papan a arătat că de la prima ochire și-a dat seama că documentele erau autentice.

Între timp teancurile de bancnote pe care „Cicero” le ascundea sub covorul din odaia lui creșteau: 30.000, 45.000, 75.000 de lire sterline.

Ca să-și satisfacă într-o oarecare măsură dorința de a se bucura de ceea ce îi putea oferi bogăția, Bazna își făcea acum manichiura și bătea urechile regulat la cel mai bun frizer, își făcea masajul feței, își comandase un costum de haine din cea mai bună stofă englezăscă la cel mai cunoscut croitor din Ankara și-și luase un inel de aur cu un briliant mare.

Uneori, după ce încuia ușa și lăsa storurile la ferestre, spionul arboră noul costum și se privea lung în oglindă, admirând nestematul care scînteia orbitor.

Acestea erau de altfel singurele bucurii ale insului îmbogățit peste noapte, fără fantezie și sărac cu duhul... Putea sta ore în șir nemișcat în odaia lui, privind ca hipnotizat covorul sub care își ținea comoara.

Dormea prost. Devenise nervos, bănuitor. Ochii-i luceau febril. I se părea că pretutindeni vede agenți ai contra-spionajului englez. În fiecare zi spionul cerceta neliniștit chipul ambasadorului, încercând să deslușească dacă nu cumva acesta aflase ceva despre dubla-i existență.

Fotografierea documentelor secrete devenise acum o necesitate vitală pentru „Cicero”. Așa cum un vechi fumător de opii așteaptă cu nerăbdare clipa cînd va putea trage de secretele britanice, spionul se simțea din ce în ce mai nerăbdător și măcina nervii. Uneori lui Bazna i se părea că se află în pragul nebuniei. Dar setea de bani era mai puternică și fotografia tot ce-i pica sub mîna, Germanii nu se țirguiau.

...În telegrama Nr. 1594 a Foreign Office-ului către ambasadorul din Ankara se spunea:

„...Nu uitați că la tratativele de la Moscova ne am angajat ca Turcia să intre în război pînă la sfîrșitul anului...”

În urma acestei telegrami sir Hughe hotărî să facă o vizită lui Numan Memedjoglu, ministrul de Externe al Tur-

După ce se încredința că nu erau urmăriți, „Cicero” a-prindea o țigară. Era semnăkul pentru Meusisch că-și putea slăbi atenția față de cele din jur. Spionul pune pe bancheta din față, alături de hitlerist, filmul și lua plicul cu bani. Ca de obicei, Meusisch îl asalta cu întrebări:

— Cu cine lucrezi?

— Singur.

— Berlinul nu crede asta. Trebuie să ai un ajutor. E imposibil ca ambasada britanică să păstreze atât de neglijent acte secrete...

— Nu mi-e de loc ușor să fac rost de ele.

— De ce lucrezi pentru noi?

Această ultimă întrebare venea tot mai des. Odată, după o clipă de tăcere, „Cicero” răspunse:

— Un englez l-a ucis la vînătoare pe tatăl meu.

Era o minciună. Venerabilul Hafiz Iazar murise liniștit în patul lui, dar spionul socotise că această versiune va părea mai verosimilă funcționarilor germani, al căror caracter îl putuse studia îndeajuns de bine în timp ce lucrase la consilierul Enke.

În cursul unei noi întîlniri, „Cicero” îi dădu lui Meusisch un mlașcă după ceia servietei negre a ambasadorului, pe care acesta o păstra cu deosebită grijă. Acum putea afla cele mai importante secrete ale englezilor, pe care sir Hughe nu le încredința nici unuia din funcționarii ambasadei.

O urmărire nebunească

Se apropia decembrie 1943. La Teheran avusese loc conferința șefilor de guvern ale marilor puteri aliate în luptă împotriva Germaniei hitleriste. Ambasada purta o corespondență tot mai intensă. Uneori, în dorința de a realiza cît mai multe fotografii, spionul nu mai era de loc prudent. Într-o zi îi telefonă lui Meusisch chiar din biroul ambasadorului.

Primejdia nevăzută se apropia...

În seara aceea Meusisch îl aștepta cu mașina pe „Cicero” în colțul unei străzi din cartierul Casatepa. Curînd observă că la oarecare distanță îi urmărea o mare limuzină neagră. Meusisch mări viteza, dar urmăritorul făcu la fel. Începu o goană amețitoare. Riscînd să se sfărîme în bucăți, germanul mîna nebunește pe străzile înguste și întortocheate ale Ankarei. Deși acul vitezometrului trecuse de 120 de kilometri pe oră, limuzina din spate ținea pasul. Mai mult, distanța se micșora treptat. Farurile puternice ale automobilului negru luminau interiorul mașinii germane, pe a cărei banchetă din spate ședea pe jumătate culcat și incremenit de groază, „Cicero”.

încercînd să nu respire, deschise încet ușa și începu să urce scara fără zgomot. Toată casa era confundată în întuneric.

Ușa de la dormitorul ambasadorului nu era închisă. Împingînd-o ușor cu mîna, de teamă să nu scîrție, spionul se strecură înăuntru. În dormitor era întuneric beznă: storurile erau lăsate. Se auzea respirația regulată a lui sir Hughe. Dormea adînc. Pășînd ușor, ca o pisică pe covorul pufos, spionul se apropie de pat. Pipăi cu mîna pînă dădu de servietă. Cu o întorsătură de cheie o deschise. După încă o clipă „Cicero” ținea în mîna un teanc de documente. O altă întorsătură de cheie și servietea fu din nou încuiată. Apoi făcu calea întoarsă și în cîteva minute ajunse în odaia lui.

Fără să cerceteze conținutul, fotografiea una după alta toate hîrtiile. Numai o singură frază dintr-o telegramă, scrisă chiar de ambasador și adresată Londrei, îi reținu pentru moment atenția:

„...Am impresia că Turcia știe mai mult decît îi îngăduie posibilitățile obișnuite pe care i le oferă funcția sa...”

De unde rezulta că englezii aflaseră cîntre ei se găsea un trădător. Poate că acesta îi începuse să-l trădeze. Totuși trebuia să meargă din nou în dormitor. Acum mișcările îi erau mai puțin sigure, iar degetele începuseră să-i tremure și mai mult. Cînd încercă să găsească servietea, spre a pune la loc documentele pe care le fotografiase, răsturnă cu o mișcare greșită un pahar cu apă care se afla pe măsută.

Zgomotul făcut de paharul spart fu înăbușit de covor, dar ambasadorul tresări în somn. Spionul incremeni cu mîna pe pistolul încercat... Sir Hughe, însă, care luase după muncă de seară un somnifer puternic, dormea adînc. Se răsuca numai pe dimineața.

A doua zi dimineața, valetul cercetă atent chipul stăpînului, dar acesta era un diplomat cu prea multă experiență ca să arate prin vreun gest oarecare neliniștea care se pare că îl cuprinsese. Dealtfel, nu-l bănuia pe valet și nu-l îngrijoraseră resturile de pahar de pe podea.

— Adună resturile asta. Se vede că astănoapte am răsturnat paharul... Fii cu băgare de seamă să nu te tai.

În aceeași seară „Cicero” se întîlni din nou cu Meusisch. Hitleristul părea foarte liniștit. De data asta nu-i urmărea nimeni.

— Credeți că mașina de ieri ne urmărea chiar pe noi? De unde or fi știind englezii cîntre ei se află un spion?

— După părerea mea a fost ceva întîmplător — mormăi Meusisch. În glasul lui se simțea, însă, nesiguranța.

Englezii erau, într-adevăr, alarmați. Realitatea era că, dintr-un document furnizat de „Cicero”, hitleriștii putuseră afla despre tratativele strict secrete dintre Anglia și Turcia. Englezii încercă să obțină aprobarea Turciei pentru instalarea, în regiunea turcească a Traciei, a unor stații de radiolocație, care urmau să servească la dirijarea bombardierelor relației. Hitleriștii nu doreau agravarea relațiilor cu Turcia în așa că acționară pe cale diplomatică pentru a-i determina să respingă propunerea englezilor. Misiunea fu încredințată lui von Papan.

Acesta îl rugă pe ministrul de Externe al Turciei să-l primească în legătură cu o problemă importantă și îi declară:

— Disponem de informații în legătură cu instalarea apropiată în Tracia a unor stații de radiolocație. Văea ditez ca un asemenea pas din partea dv. poate sili guvernul german să ia contramăsuri drastice.

După ce von Papan amenință direct cu bombardarea marilor orașe turcești. Arătîndu-se foarte surprins, Numan Memedjoglu îl asigură pe ambasador de loialitatea politicii Turciei față de Germania și-l încredință că va aduce la cunoștința ambasadorului englez declarația sa.

O zi mai tîrziu, sir Hughe expedie la Londra telegrama care-l neliniști foarte mult pe „Cicero”. Spaima care pusese stăpînire pe spion creștea cu fiecare zi. Într-o dimineață, pe cînd venea la serviciu după o noapte petrecută la vila lui, îi atrase atenția un necunoscut care stătea în fața ambasadei. Era un tînăr uscățiv, cu o pălărie de fetru cu boruri mari. În clipa cînd „Cicero” trecu pe lângă el, tînărul își aprindea tocmăi o țigară acoperind cu mîna flacăra chibritului, chipurile, pentru a o apăra de vînt, așa încît fața nu i se putea vedea. Spionului i se păru că semăna cu individul care-l urmărise în limuzina neagră... Bazna intră în val-vîrtej în odaia lui, rupse în grabă cîteva hîrtii, după care scoase de sub covor banii și-i viri în buzunare: trebuia neapărat să-i ascundă undeva!

„Sub scară este o mică adîncătură, i-aș putea pune acolo — își spuse el. Nu, mai bine să-i las aici... La drept vorbind englezii n-au nici o dovadă că eu sînt spionul”.

Contraspionajul intră în acțiune

În ziua aceea sir Hughe era foarte bine dispus. După de-jun cîntă la pian uvertura „Olandezul zburător”. Se părea că se desprinsese de tot ce-i lînesc și că se lăsase furat de melodia divină.

V. Ghilensen

(Va urma)

ciei. Lingșitorul și fățarnicul ministru era germanofil și un dușman inveterat al U.R.S.S. În dimineața aceea „Cicero” viri în buzunarul fracului lui sir Hughe o batistă albă ca zăpada.

După două zile fotografie telegrama Nr. 875 către Foreign Office:

„...Numan m-a asigurat că Turcia e dispusă să ni se alăture îndată ce succesul operațiilor din Occident va deveni evident”.

Bazna se întîlni acum cu Meusisch într-o limuzină de S.S.-ist „Opel-Admiral”, cumpărată special pentru asta de S.S.-ist. De fiecare dată, la ora stabilită, Meusisch străbătea încet cu mașina o anumită stradă pînă la zărea pe agent. Atunci oprea automobilul, bineînțeles, după ce se încredința că nu era nimeni în jur și „Cicero” urca repede în mașină. Meusisch lua număidecît vitează. Cîțva timp se plimbu pe străzile slab luminate de la periferie ca să scape de o eventuală urmărire. Apoi automobilul ieșea pe Ulus-Maidan, unde circulația era foarte intensă și „Opel”-ul negru al nă-zistului se pierdea în șirurile de mașini. În sfîrșit ieșeau din nou pe o stradă de la marginea orașului unde avea loc schimbul obișnuit.

— Îndreptați-vă spre cartierul ambasadei britanice. Acolo sînt multe viraje. Poate că izbutim să scăpăm... Sau ne-a sunat ceasul! mormăi el răgușit.

La una din cotituri, cînd urmăritorul îi pierdu o clipă din vedere, Meusisch frînă brusc și „Cicero” se zvrîli direct într-un șanț acoperit cu iarbă deasă. În aceeași clipă SS-istul porni mașina cu toată viteza. „Opelul” dispăru numaidecît după următoarea cotitură. Imediat, însă, pe lângă spionul acuns în iarbă trecu ca o vijelie automobilul care-l urmărise. Bazna izbucni, totuși, să zărească chipul unicului călător din mașină, un om tînăr cu o bărbie pronunțată.

În noaptea aceea spionul nu putu să doarmă de loc. După ce ajunse cu mare greutate în odaia lui, se prăvăli în pat fără să se dezbrace. O singură întrebare îl chinua: urmărirea o fi fost întîmplătoare? Dacă sosise timpul să renunțe la tot și să fugă?

Dar involuntar viri mîna în buzunarul hainei și dădu peste un obiect mic și tare. Era cheia de la „servieta neagră”, pe care i-o dăduse Meusisch. Și din nou setea de bani se dovedea mai puternică decît teama. Se ridică aproape automat din pat și începu să pregătească febril ustensilele de fotografiat. Apoi stinse lumina, se descălță de gheți și,

GHEORGHI BUREVICI

Infra Dragonului

Povestire științifico-fantastică

Un disc negru plutește pe bolta instelată, ca un talger cu contururi neclare. Stelele apun într-o parte a lui, ca să răsară peste o jumătate de ceas în cealaltă parte. Se văd constelațiile cunoscute, numai că aici strălucesc mai puternic și desenul lor e mai complicat și mai fin. Iar una dintre ele, Peștele Zburător, numără o stea mai mult, cea mai frumoasă, cea mai strălucitoare — Soarele nostru.

Totuși, nu contemplăm Soarele și nici broderia țesută de stele pe canavaua cerului. Privirile noastre sînt ațintite asupra discului negru pe care, în adîncă întunecime dimprejur, nu se poate vedea nimic — nici cu ochiul liber, nici cu telescopul.

Sîntem șase — și acesta e tot echipajul cosmonavei: bătrînul Cearușin, șeful expediției, căruia-i spunem Bunicul, soții Varențov, soții Iuldașov și eu însumi, Radi Blohin.

— Ce hotărîm? întrebă Cearușin. Facem cale-n-torsă?

— E singura soluție, răspunde Anatoli Varențov, în-

Foarte emoționat, i-am expus toate aceste considerații lui Pavel Cearușin. Vorbind, îl observam cu coada ochiului și am văzut curînd surîsul său ironic dispărînd și spirincenile sale stupoase încunîntîndu-se. Și eu care credeam că gîndesc foarte logic! Are oare obiectii neprevăzute?... De bine, de rău, am isprăvit și am așteptat replica.

— Cîndat, spuse el. O planetă cu încălzire internă, o lume pe dos unde nimic n-ar fi asemănător cu ceea ce cunoaștem... Există o viață oarecare pe aceste planete? Ce crezi?... Fără lumină nu pot exista plante. Dar animale? Pe Pămînt sînt destule care trăiesc în întuneric, pe fundul peșterilor și în adîncurile oceanelor. În general, lumea animală e mai veche decît lumea vegetală... Și formele superioare de viață? Pot ele să se nască în întunericul veșnic?...

Apoi, izbucnind în ris, mă bătu pe umăr:

— Poate că vom mai da o rătăcire prin Cosmos, Radi! Ai merge să-ți cauți „întrastelele”?

— Dar dumneaavoastră?

Întelegîndu-mi întrebarea în felul său, ripostă, sun-părat:

— De ce nu? Sînt chiar atît de bătrîn? N-am încă optzeci de ani. Or, vîrsta medie, după statistici, e de nouăzeci și doi de ani.

Șase luni mai tîrziu, cînd Observatorul lunar central anunță descoperirea primei „Infra”, am fost eu însumi nînit.

Desigur, fără Cearușin, asta s-ar fi întîmplat mult mai tîrziu. Dar el își pădăsi toate preocupările și distracțiile. Florile lui magnifice fîră scoase din seră, cedînd jocul unui atelier și redactarea memoriilor fu întreruptă. Sî-nogratul electronic nu mai înregistra decît scrisori adreseate instituțiilor științifice, foștilor colegi din echipajele

contazea. Nimeni nu consimte să întoarcă spatele acestei

— Timp de aproape un an am zburat cu viteză redusă de la Infra A la Infra B. Punctul negru creștea. Am trimis, ne-am angajat pe o orbită circulară împrejurul stelei și am trimis un cercetaș automat în întunecimi, care de data aceasta nu erau de nepătruns. Din cînd în cînd frigere brăzdau atmosfera. Pe ecran se zărea conturul norilor. Cercetașul automat ne anunță prin radio temperatură aerului: 24 de grade. Fără îndoielă, acesta era motivul pentru care se înșelaseră astronomii; razele celor două Infra ajungeau pe Pămînt contopite, dar meda pe care o dăduseră — 10 grade deasupra lui zero — era aproape de realitate.

Și noi făcusem probabil erori de calcul, căci racheta-cercetaș dispără. În ultima clipă, am zărit pe ecranul televizorului o întindere de apă cu valuri înalte. Am trimis o doua rachetă, care a înconjurat de mai multe ori Infra B. Am văzut norii, ploaia care cădea drept și nu oblic ca pe pămînt, datorită desigur unei gravitații mai mari. Am văzut de asemenea valurile — pretutindeni marea, nimic altceva decît marea, nici măcar o insulă. Dar Mare la ecuator și mare la poli. Nicăieri ghețuri. Infra fiind încălzită dinăuntru, clima trebuia să fie peste tot la fel. Nu exista nici o rațiune ea poții să fie mai reci.

Nici un continent, nici o insulă, nici chiar un pisc vulcanic. Pretutindeni oceanul și numai oceanul.

Cîte surprize ne rezervă Cosmosul! Și cît de greșit e să vorbești despre uniformitatea lui plătitoare! Ne rite inteligente pe care nădăjdiam să le înțîm nu pot să trăiască, desigur, decît pe Pămînt. Aveam, ce-întarm, ajungînd în larg și cufundîndu-ne cu batisciful.

prăpastie neagră. Batisciful coboară. Presiunea crește. Adio! Transmiteți salutul meu Moscovei!

O clipă de tăcere, apoi un strigăt, aproape un urlet:

— O fisură!

Auzim șocuri din ce în ce mai dese. Apa pătrunde în batiscaf.

Cearușin geme. Probabil că jetul l-a atins. Apoi spune foarte repede:

— Pe fundul prăpastiei sînt clădiri. Un oraș. Străzi luminate. O cupolă. Sferă. Turnuri plutitoare. Făpturi stranii... Mișună pretutindeni... Să fie...

Încă un șoc, un strigăt, un gîlțuit.

Apoi, triumfător, urletul prelung al paraziților.

Toți cinci, în tăcere, privim steaua pe care nu se vede nimic nici cu ochiul liber, nici cu telescopul.

— Ne vom întoarce peste treizeci de ani, spune Tolea Varențov, devenit șeful expediției. Iar Galea începe în surdină imnul cosmonauților:

Stelare pulberi se aștern
Pe nava noastră-n zbor etern
Și căpitanul prea curînd
Ne părăsește.

Dar oricînd
În locu-i alții or veni...
Da, vor veni!

În romînește de ION HOBANA

— E un sacrificiu înveli ! intervine și Rahim. Trebuie
tie. Noi măsuram viața în înfapturi și nu în ani.
unei boli grele. Noi, cosmonașii, avem o altă concep-
ca un om n-are dreptul să moară altfel decât în urma
— Ești îmbibată de prejudecăți medicale. Ți se pare
Dar Bunicul răspunde, înăfășurându-l din umeri :
— Nu vă vom permite ! insistă Așa.
Emoția ne sugrumă.
ar rămâne la fund pentru totdeauna... cu un om la bord.
cheta care l-ar duce n-ar putea să redecolizeze. Batiscaful
S-ar putea, desigur, dar problema e cum să revii. Ra-
catul ?
— Niciodată ! striga ea. Vreți să coborâți cu bații-
lege despre ce-i vorba.
Il privim nedumeriți. Așa este cea dintii care înțe-
— Ar mai fi o soluție, spune Bunicul.
cem fără a fi aflat nimic, sau aproape nimic.
noastre, n-am găsit o altă leșire. Va trebui să ne întoar-
oară. Va trebui să ne întoarcem. Cu toate eforturile
B o întrebare pe care ne-o punem a suta sau a mia
toarsă ?
— Ce hotărâm ? întrebă Cearușin. Facem cele-n-
nici cu telescopul.
dimprieșur, nu se poate vedea nimic nici cu ochiul liber,
tite asupra discului negru pe care, în adinca întunecime
de stele pe canavaua cerului. Privirile noastre sînt aîn-
Totuși, nu contemplăm Soarele și nici broderia țesută
ele numără o stea mai mult — Soarele nostru.
mai puternic și desenul lor e mai complicat. Una dintre
văd constelațiile cunoscute, numai ca aici strălucesc
să apară peste o jumătate de ceas în cealaltă parte. Se
cu contururi neclare. Stelele apună într-o parte a lui, ca
Un disc negru plutește pe bolta înstelată, ca un talger
*
Coboare pe uscat.
Cosmonava noastră era și ea concepută astfel încît să

11

14

nească, dar n-am văzut niciodată și n-am cum să com-
par...

Lumina proiecteurului atinge fundul. Zăresc niște rădă-
cini noduroase. Seamănă cu corali sau cu nuferii ma-
rini. Văd tulpini groase, cu ramuri la capătul cărora
atîrnă corale. La noi, aceste corale sînt îndreptate în
sus, pentru că se hrănesc cu rămășițele care cad de la
suprafață. Ce-or fi căutînd astea în milul de pe fund ?
Reziduuri în putrefacție ?... Totuși, unele n-ating fundul.
Se îndreaptă oare către căldură ? Dar atunci sînt plan-
te ! Fără lumină ? Imposibil !... E adevărat că solul sub-
marin emite o lumină infraroșie. Să fie suficientă ener-
gia razelor infraroșii pentru a crea proteine, pentru a
descompune bioxidul de carbon ? E cam slabă, ar trebui
acumulată. Dar, de fapt, nu asta fac pe Pămînt frunzele
verzi ? Nici razele vizibile nu descompun ele înșile bio-
xidul de carbon...

Am obținut un răgaz. Batiscaful s-a încurcat în vege-
tația de pe fund și pot să privesc fără grabă. Sînt din
ce în ce mai convins că am de-a face cu plante. Un
pește mare fără ochi mănîncă un mugur. Un altul, lung
și cu fălcile bine garnisite, îl înhață și fuge spre supra-
față. E evident că curentul alimentar merge aici de jos
în sus. Păsările luminoase sînt ultima treaptă...

Bunicul s-a oprit. Auzim un scîrțîit și lovituri surde
pe metal. Ce se petrece ?

— Batiscaful s-a mișcat, ne anunță Bunicul. Ceva l-a
apucat și-l trage. Nu văd ce anume. În fața hubloului
nu se află nimic. Fundul coboară ușor. Vegetația pare
fără sfîrșit. Ciudat, plantele par așezate aici în rînduri
paralele, ca într-o livadă. Ceva enorm înaintează încet,
retezînd tufe de plante de la rădăcină. Monstrul acesta
pare de o lăcomie extraordinară, înghite tufele întregi.
Nu văd clar. Secerătoarea vie o ia într-o parte. În fața
se zărește un șir de stînci. Am trecut de ele. Acum, o

trimisă de o mică stea îndepărtată ?
cum am putea să remarcăm lumina de aceeași natură
roșii. Trînd în sînd unii ocean de flăcări infraroșii,
de pe Pămînt. Globul nostru emite el însuși raze infra-
găsești. De altfel, planetele întunecate nu pot fi văzute
n-au fost cautate, dar și pentru că e foarte greu să le
De ce n-au fost încă descoperite ? Mai întii pentru că
cuvînt, planete încălzite dinăuntrul.
vînd la suprafață o temperatură de 30 de grade. Într-un
deosebite interesant pentru noi — unele dintre ele a-
fratoșii învizibile. Stele negre, nevăzute ! Și — lucrul cu-
puțin de 600 de grade nu emit în spațiu decât raze în-
altora — nuda. Corpurile avînd o temperatură de mai
celor mai mari dintre ele va fi nelămurită iar cea a
ratura lor ? 1000, 600, 300, 100 de grade. Luminozitatea
zece ori mai mică decât pîlcele roșii. Care va fi tempe-
mici decât Soarele și temperatura lor este de 2—3000
cu altă e mai rece. Pîlcele roșii sînt de zece ori mai
stea e mai mare, cu altă e mai caldă ; cu cit e mai mică,
În lumea astrală domnește următoarea lege : cu cit o
Temperaturile sugerau aceeași concluzie.
cunoscute o suta de stele mici care să ne fie aproape,
trem de dificil să descoperi în miliardul de stele slabe
pe care nici telescopul nu le "vede" ? E într-adevăr ex-
altă oare în același spațiu sute de alte corpuri cerești
zeci altele accesibile numai telescopului. De ce nu s-ar
Deci citeva stele vizibile cu ochiul liber, dar zeci și
că există.
fi văzută cu ochiul liber și abia în secolul XX am aflat
Cu toate că sînt aproape de noi, mai mici una nu poate
forate pale : pîlcele roșii, sub-pîlcele și pîlcele albe.
Dar în același spațiu se află citeva zeci de stele
toți ceilalți sînt stele duble.
poate spune chiar șapte sorți, căci în afara de al nostru,
sorți : al nostru, alfa Centauri, Sirius și Procyon. Se

6

3

ginerul șef. Cosmonava e concepută astfel încît să co-
boare pe pămînt, or aici nu-i decît apă. Oceanul aco-
peră totul... Să construim un dispozitiv pentru ameri-
zare ? Ar însemna să ne pierdem timpul. N-avem decît
material meșteșugăresc și șase perechi de brațe puțin
calificate. Ne-ar trebui un an ca s-o scoatem cumva la
capăt — și abia am risca să ne scufundăm. N-are rost...
— Am sta destul de prost și cu combustibilul, adaugă
Rahim Iuldașov. Doar am făcut calculul împreună... Să
coborîm înseamnă să pierdem șapte ani. Și nu avem aer
pentru încă șapte ani. Apoi trebuie să ținem seama și de
vîrstă...

Așa îl trage de mîneacă. Nu e politico să vorbești
de vîrstă în prezența Bunicului, care are peste nouăzeci
de ani.

— Doar nu ne întoarcem cu miinile goale ! intervine
Galea Varențova.

Atunci Cearușin spune calm :

— Ar mai fi o soluție...

Il privim nedumeriți. Așa este cea dintii care înțe-
lege despre ce-i vorba.

— Niciodată ! strigă ea.

★
„Viața nu se măsoară în ani, ci în realizări“. Au trec-
cut șaptesprezece ani de cînd am auzit pentru întia
oară aceste cuvinte rostite de Pavel Cearușin, legen-
darul căpitan al Cosmosului, participant la primul zbor
pe Venus, șef al primei expediții pe sateliții lui Jupi-
ter, al primei expediții pe Saturn, al primei expediții pe
Neptun etc., etc.

Era pe vremea cînd „Komsomolskaia pravda" tocmai
incepuse să publice celebrele lui memorii : „Expediția
noastră și-a luat zborul spre Lună pentru a pregăti a-
cele...“

Mi-amiintesc că i-am spus atunci :

— Pavel Aleksandrovici, cum puteți să intrați îme-

egal cu cincisprezece ani-lumina. Ea ar îngloba patru
Să luăm ca exemplu o sferă al cărei diametru ar fi
care sînt trecute capitalele, dar nu și căminele.
noastre cerești sînt ca hărțile geografice sumare, pe
că se găsesc totuși corpuri întinse. Poate că hărțile
tîu nu există stele luminoase; astfel le-am vedea. Poate
vid? Singurul lucru pe care-l știm este că în acest spa-
ni. Între ele, un vid de neconcept. Dar e sigur că e
ore-lumina iar cea mai apropiată stea la patru ani-lumi-
Limitele sistemului solar se află la o distanță de patru

Care era deci raționamentul meu?
că nu se putea zbura mai departe.
cel care mi-a sugerat-o, intr-aiți îi făcea de rău gândul
a intrasolilor. De altfel, într-o anumită măsură el este
mi-ar fi venit pe neașteptate ideea eventualei existențe
și-ar fi scris astfel viața pe o limbă moartă, dacă nu
niște, onorurile, nepoții, memoriile... Fără îndoială că
să devină „birjar cosmic”. Nu-i mai rămîneau decît li-
Nu mai era nimic de descoperit. Și vocația lui nu era
această speranță în inimă. Și iată-l în impas.

trați întru rațiune. El pornea să descopere lumi noi cu
unui șantier pe scară planetară. Pavel Cearușin căuta
motive. Eu de pildă, ca inginer, vedeam perspectiva
Oamenii se simțeau atrași de Cosmos din diferite

tru trei-patru secole”.
poca descoperirilor cosmice s-a întrerupt, probabil pen-
drăznele rămîn deocamdată în stadiul de protecție. E-
odată. Rașcheta fotoică și altele proiecte încă mai în-
vor putea porni curînd. Unii spun că nu vor porni nici-
800 km/sec, dar ne trebuie viteze de cîteva sute de
ori mai mari. E împede că expedițiile către alți sori nu
mai apropiată se află la patru ani-lumina. Am obținut
Am făcut zboruri de patru ore-lumina, dar steaua cea
parte. Am atins limitele sistemului solar și-am vizitat
rași, dar deocamdată e imposibil să mergem mai de-

5

4

diat în subiect?... Toate memoriile încep cu copilăria,
cu data nașterii etc. Dumneavoastră săriți peste un
sfert de veac și începeți cu „Expediția noastră...”

Atunci am auzit pentru întia oară aceste cuvinte :

— Noi, cosmonauții, avem felul nostru de a socoti.
Noi nu măsurăm viața după numărul anilor, ci după
numărul descoperirilor, al călătoriilor. Iată de ce îmi
încep cartea cu relatarea primei mele expediții.

— Da, dar cititorul ar vrea să știe cine sînteți, cum
s-a desfășurat copilăria dumneavoastră, cum ați devenit
un descoperitor de planete.

Bătrînul nu era de acord.

— Te înșeli, dragul meu. Ceea ce-i interesează pe oa-
meni nu e persoana, ci realizările mele. Fiecare epocă
are eroii ei preferați. Pentru una sînt marinarii, pentru
alta scriitorii, aviatorii, inventatorii. Noi, cosmonauții,
sîntem copiii îndrăgiți ai secolului XXI. Noi nu sîntem
aitași niciodată. Pretutîndeni sîntem cei mai de seamă
oaspeți și ni se păstrează locurile de cinste.

Veți găsi aceste cuvinte în postfața la primul volum
de Memorii. Tot acolo se mai poate citi :

„Am avut norocul să vin pe lume în zorii marilor
descoperiri cosmice. Copilăria mea a coincis cu primii
pași ai cosmonauticii. Luna a fost cucerită înainte ca eu
să ajung adult. Tînăr fiind visam la Venus, matur — la
Jupiter, bătrîn — la Neptun. Tehnica a îngăduit reali-
zarea visurilor mele. În mai puțin de un secol, viteza a
crescut de la 8 la 800 de kilometri pe secundă. Dome-
niul omului s-a lărgit imens : pe cînd la mijlocul secu-
lului trecut acest domeniu era o singură planetă cu
raza de 6300 km, astăzi e o sferă a cărei rază atinge
patru miliarde de kilometri. Comparînd lumea noastră
cu celelalte, am devenit mai puternici și mai inteligenți,
am îmbogățit fizica, astronomia, geologia, biologia.
Doar unul dintre visurile noastre nu s-a înlăptuit : n-am
găsit în Cosmos frați întru rațiune. Nu sîntem discu-

pești și nu păsări. În orice caz, zburau la înălțime.
Seamă puțin cu peștii noștri zburători. Poate că sînt
rotund și un trup dolofan cu arpii mici, tremurătoare.
tut observa? Abia am avut timp să le zăresc. Au capul
trei! Au trecut ca niște săgeți. Ce televizor le-ar fi pu-
— Păsări! Păsări luminoase! Încă una, și încă! Iată

Decodată, o exclamație de bucurie :
gheburile celestale intra. Abia izbutesc să vorbesc.
tafite teribile! Mi-e greu să mă misc. Parcă aș fi pe
înținare. Cad încet, atmosfera e foarte densă. O grav-
marea, o suprafață neagră lăcuită, cu valuri mici, ca o
— Aerul devine mai străveziu, spune Bunicul. Văd

nătăți.
deau cuvinte și fraze întregi. Acum audția s-a îmbu-
La început, paraziții ne stînghereau serios, se pier-
fior aceniți se formează virtejurii.

marginiile țirite. Atmosfera e densă și la limitele curen-
nori netezi ca niște pături. Aceiași ca pe Jupiter, cu
încontinuu brăzdat de fulgere scurte și ramificate. Văd
— Am debransat proiectorul, spune el. Intinericul e
său de bas, ușor răgușit, vibrează în cabină.

acest infern. Bunicul e din nou alături de noi. Timbrul
In sfîrșit, vocea calmă a lui Cearușin răzbate prin
saturate de electricitate.

Am rămas, cînd. Tăcuți, cu buzele strînse, sîm în
fața difuzorului. Deocamdată nu se aud decît urlete,
șuierături, un zgomot infernal. Sînt paraziții atmosferiei

pregătite.
— Hoi! Trebuie să fie în discuții inutile. Ordon să înceapă

de minecă. Încep să explic de ce trebuie să cobor eu...

Tolea Varențov vrea să se ridice dar Galea îl trage
O vitoare expediție? Cînd? Peste treizeci de ani?

pregăti special pentru explorarea oceanului...
să ne întorcem pe Pămînt. O vitoare expediție se va

12

13

Auzim un clipocit puternic, apoi tăcere.

— Ați auzit? reia vocea lui Cearușin. Asta a fost
cînd am intrat în apă. M-am lovit zdravăn. Dar n-are
nici o importanță. Am debransat lumina și încep să mă
obișnuiesc cu întinericul.

Cîteva clipe mai tîrziu :

— Mă cufund încet, un metru sau doi pe secundă. Am
aprinș din nou proiectorul. În spatele hubloului e o fur-
tună de foc, virtejuri, valuri, nori luminoși. Ce puderie
de ființe! Seamănă puțin cu crevetele. Și cu cit cobor,
cu atît sînt mai multe. Pe Pămînt, dimpotrivă, în a-
dîncuri viața e mai săracă. Pentru că acolo căldura vine
de sus, pe cînd aici...

Dar ce-i asta? Un animal lung, de culoare închisă,
fără cap și fără coadă. O balenă, un șalot? Înaintea-
ză foarte repede, lăsînd în urma lui o diră luminoasă.
Pe flancuri se văd puncte de lumină, ca niște hublouri.
Să fie un submarin? Sau altceva, care nu poate fi com-
parat cu nimic... Pentru orice eventualitate, transmit
semnale luminoase : doi-doi-patru, doi-trei-șase, doi-doi-
patru... Nici o reacție. A plecat spre dreapta. Nu-l mai
văd.

Iată alți monștri, un amestec de broască țestoasă și
caracatiță. Cînd spun caracatiță e doar pentru compara-
ție. De fapt, au cinci tentacule : unul în spate, ca o vislă,
și două de fiecare latură, cu o umflătură la capăt și cu
ventuze. Unul dintre tentaculele anterioare poartă un
organ luminos, ca o lampă de buzunar al cărei fascicul
mătură tulpinele plantelor submarine. Aceste animale
au pe spate o carapace, ochii le sînt mobili ca aceia ai
homarilor și gura lor e în formă de tub. Le descriu a-
mănușit pentru că înoată spre mine. Acum privesc prin
hubloul. E înspăimîntător. Ochii lor au o expresie inte-
ligentă. Au o pupilă cu un iris și globul ochiului e fos-
forescent, de un verde cadaveric, ca acela al pisicilor.
Am citit undeva despre caracatițe că au o privire ome-

cu nă lăsa să se vadă asta. Pregătise un întreg arsenal pentru tratativele interplanetare: semnale luminoase, proiectare cu raze infraroșii, alfabet cu desene în relief, colecții de figuri geometrice etc.

Ziua cea mare trebuia să sosescă.

Încapusem să frîmăm de dimineață. Există din nou sus și jos și lucrurile vitale, care plînseseră pînă atunci prin cabina, cădeau pe parchet. Către miezul nopții, pata în necată a întrei început să crească simțitor, estompînd stelele. Cînd ea se contura în fața noastră ca o enor-mă furtună neagră afirmată în spațiu. Am oprit motoarele, devenind temporar un satelit al întrei.

Încăpuiți-vă dezamăgirea noastră: astronomii făcuseră o mică greșală. În loc de zece grade deasupra lui zero, temperatura întrei era de șase grade sub zero. În atmosferă ei existau metan și amoniac ca pe Jupiter, bioxid de carbon ca pe Venus, mult hidrogen și vapori de apă strînși în nori groși. Sub acești nori un ocean înghețat, ghețuri, cîmpii de zăpadă, banchize. Cu ajutorul explozivilor am putut să le determinăm grosimea: zece și pe alocuri sute de kilometri de gheață.

Chiar merita să zburam timp de patruzeci ani ca să descoperim noaptea polara...!

Bunicii era copleșit. Ultima lui tentativă se solda cu un eșec. Visul vieții sale nu se împlinise.

Am hotărît să cercetăm Întrea B.

La prima vedere, poate să pară firesc. Eram doar atât de aproape! Dar în Cosmos nu se calculează ca pe Pământ. Aici totul depinde de carburant. Pe Pământ numai drumul străbătut, kilometrii depinde de carburant. În Cosmos depinde viteza. De aceea e folosit numai pentru lansare și frinare. De cele mai multe ori se ia carburant numai pentru două lansări și două frînări.

Cercetarea întrei B însemna o întirzire a întoarcerii cu trei-patru ani. Asta nu ne încânta prea mult, dar cînd îți-ai sacrificat treizeci de ani din viața țrei ani nu mai

...Patrusprezece ani am zburat către un punct invizibil al spațiului. Veni în strîșit și zăua în care am putut distinge obiectivul nostru: un mic disc negru mascat de stele. Astronomii îi determinaseră foarte precis poziția și direcția. Întrea din constelația Dragonului era o stea dublă, formată din doi soți negri. Soarele A mai mic, soarele B un pic mai mare. A mai aproape de noi, B un pic mai departe. "Un pic" la scara cosmică, bine înțeles. De fapt, distanța între ei era superioară celei dintre Saturn și Pământ.

Ardeam toți de nerăbdare, mai ales Cearușin, cu toate

*

pe mine din cauza tinereții și inexperienței mele.

Pe lângă înălțimea și greutatea, bătrînul avea și o experiență bogată în călătorii spațiale. În timpul călătoriei sale pe lângă înălțimea și greutatea, bătrînul avea și o experiență bogată în călătorii spațiale. În timpul călătoriei sale pe lângă înălțimea și greutatea, bătrînul avea și o experiență bogată în călătorii spațiale.

Pe lângă înălțimea și greutatea, bătrînul avea și o experiență bogată în călătorii spațiale. În timpul călătoriei sale pe lângă înălțimea și greutatea, bătrînul avea și o experiență bogată în călătorii spațiale.

Pe lângă înălțimea și greutatea, bătrînul avea și o experiență bogată în călătorii spațiale. În timpul călătoriei sale pe lângă înălțimea și greutatea, bătrînul avea și o experiență bogată în călătorii spațiale.

In fiecare lună, revista „Veac nou” publică în cadrul „Bibliotecii” sale lucrări literare inedite (schife, nuvele, povestiri științifico-fantastice etc.)

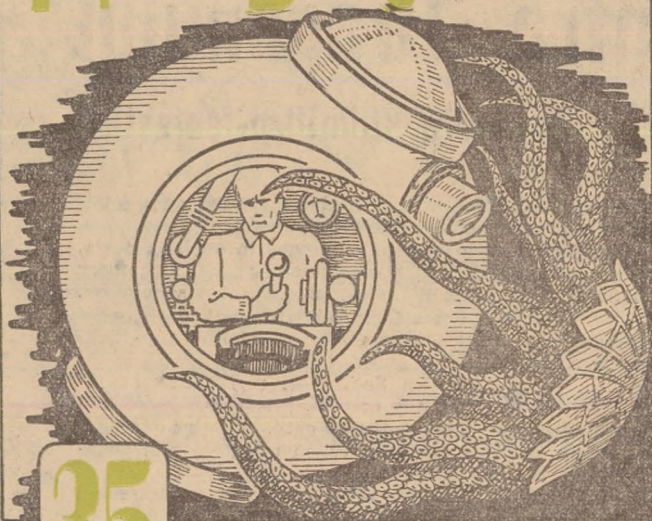
Reînnoiți abonamentele pe anul 1964 la revista „Veac nou”.

Prețul abonamentelor:

pe 12 luni 40 lei,
pe 6 luni 20 lei,
pe 3 luni 10 lei.

Gheorghii BUREVICI

Infra Dragonului

35

BIBLIOTECA „VEAC NOU”

POȘTA REDACȚIEI

DORINA TEODORESCU — Codlea: Adresele pe care ni le-ați solicitat: Zoia Ahmedzianova, Sverdlovskaja oblasti, gorod Severouralsk, ulița 8-ovo marta nr. 2; Albina Razmislova, Komi A.S.S.R., Peciorskii raion, st. Kovja, pos. R.P.K.

MIHAI GONGONE — Alexandria: N-am putut utiliza jocul trimis de dv.

R. GABRIEL — Timișoara: Articolul la care vă referiți a avut la bază un material publicat de revista „Znanie-sila”, nr. 7/1963, în care nu se indică, în legătură cu E. Iodko, decît că e candidat în științe. Dacă doriți, adresați-vă redacției acestei reviste (redacția jurnalului „Znanie-sila”, Moskva J-69, 3-i Avtozavodskii, pr. 13), rugînd-o să vă pună în legătură cu dînsul.

IONEL BECHERETE — Hunedoara: Vi se va trimite răspuns prin poștă.

MARIANA DRAGOMIRESCU — București: 1) Anastasia Vertinskaia interpretează rolul Ofeliei în filmul „Hamlet”. Scrieți-i la studioul „Lenfilm” din Leningrad. 2) Adresele unor tinere muncitoare care urmează școala medie la cursurile serale: Valea Astanina, gorod Voronej, ulița Voronejskaia, dom 8, kv. 10; Jenea Kitavteva, Permskaia oblasti, gorod Ciusovoi, ulița Metrostroevskaia, dom. nr. 8.

MARCU DRĂGAN — Strehaia: Adresa unor colecționari de vederi: Boris Kovalenko, Primorskii kraj, Spasskii raion, s. Cikalovskoe ul. Sovietskaia nr. 73 (e profesor de istorie și geografie); Valeria Rusef, Strașenskii raion, selo Kojuşna, Moldavskaia S.S.R.

PROF. IOSIF NAGHIU, — Gherla: Materialele trimise sînt interesante, dar nu au legătură cu specificul revistei noastre.

**BARHEI
DIFTINĂ
FINET**
produse de
**INTREPRINDERILE
TEXTILE
GALAȚI**

CONSUMATI PRODUSELE LACTATE
SIBIANA
DE CALITATE SUPERIOARA

TARTINA
UNTA
CREMA BUCUR
UNT
UNT SPORT EXTRA
SIBIANA
MIA
LACTIC SIBIANA SIBIANA

PRODUS
COLOROM

GALLUS
VOPSEȘTE ORICE TESĂTURI
MATASE • BUMBAC • LINA
ROCHII • HAINE • BLUZE

ULTIMUL CONCURS AL ANULUI
SPORTEXPRES
18 AUTOTURISME
51 MOTOCICLETE
EXCURSII FRIGIDERE

8 DECEMBRIE 1963

PREMII ÎN VALOARE DE
4.500.000 LEI

REZULTATE EXCEPȚIONALE

*la spălat
cu*

Perlan
ALBASTRU
Perlan
ALB

- **PERLAN ALB** DENTRU ȚESĂTURI DIN LINA, MATASE NATURALĂ ȘI FIBRE SINTETICE
- **PERLAN ALBASTRU** DENTRU ȚESĂTURI DIN ÎN, BUMBAC ȘI CÎNEPĂ

La aceeași cantitate de articole pentru spălat se folosește o cantitate mai redusă de Perlan în comparație cu ceilalți detergenți

Ciocolata
EXTRAFINĂ
Ciocolată
CU LAPTE MOCA
LAPTE
CIOLATA

LA MAGAZINELE
COOPERATIVELOR
DE CONSUM
GĂSIȚI
SORTIMENTELE
PREFERATE de
CIOCOLATĂ

Printre jaluzele lăsate pătrundea în odaie soarele fărîmițat în rotocoale mici, strălucitoare ca niște bănuți. Ele a-
lergau jucăușe pe tabloul atârnat în peretele din fața ferestrei și pe grămada de banane mici și galbene așezate pe măsuța
joasă de ceai. Uneori razele de soare mîngîiau fețele interlocutorilor mei, tăiate parcă în abanos.

După ce se plimbă nervos de la un capăt la altul al camerei, Joshian Mkamba se așază pe marginea divanului și luă
în mînă o carte foarte uzată, apărută, se vede, de multă vreme.

— Știți care a fost principalul scop al colonialiștilor după ce s-au instalat temeinic în Kenya? — întrebă el. Și
răsfoind câteva pagini începu să citească: „Marea Britanie are misiunea de a-i instrui și educa pe africani, ajutîndu-i în fe-
lul acesta să atingă un nivel intelectual, moral și economic mult mai înalt decît cel pe care l-au avut înainte ca ea să-și
asume administrarea acestui teritoriu”.

— Ce lucrare este aceasta? — l-am întrebat eu.

— Cartea albă cu privire la Kenya, editată în Anglia în 1923.

— Și ce schimbări au avut loc în acești patruzeci de ani în țara dv.? m-am interesat din nou.

— O să vă povestim îndată — interveni Gregory Kiungu, un prieten al lui Joshian. Va fi o poveste tristă despre
tragedia Kenyei.

Îndărătul gardului de sîrmă ghimpată

— Știți, probabil, că în Kenya, la aproape
șapte milioane de africani, există numai șai-
zeci și opt de mii de europeni — își începu
istorisirea Joshian. Ceea ce nu-i o cifră prea
mare. Dar dacă e să judecăm după bunurile
care revin africanilor și cele pe care le stăpî-
nesc europenii, se poate ajunge la concluzia
că raportul populației este de unul la o sută
în favoarea europenilor.

— Stai puțin, Joshian — îl întrerupse Gre-
gory. Ești un om învățat, dar despre cifre și
despre ceea ce scriu cărțile cu privire la Kenya
ai să povestești pe urmă. Vreau să-i vorbesc
prietenului nostru mai întii despre poporul Ke-
nyei.

Joshian a absolvit colegiul universitar Ma-

siderați cei mai fericiți — încep să lucreze
încă din zori pe plantațiile albilor. După ce
trudesc toată ziua pe pămîntul care a fost
cîndva al părinților lor sau, poate, chiar al lor,
primesc doar cîțiva cenți, uneori doi-trei
șilingi, din care apoi trebuie să plătească im-
pozit.

— Există multe rezervații de acestea în
Kenya?

— Toată Kenya este o rezervație — inter-
veni Joshian, fără să ridice capul. Apoi dădu
la o parte cartea și începu să vorbească: —
Gregory v-a relatat despre rezervația Kaviron-
do. Eu am vizitat o alta, din provincia Nianza.
Acolo locuiesc 350 000 de oameni pe un teren
amenințat continuu de inundații. Cînd îmi a-
mintesc de dinșii mi-e rușine că deocamdată
nu-i pot ajuta cu nimic. Ei socotesc că i-a pe-
depsit cerul. Dar eu știu că vinovați sînt nu-
mai colonialiștii, care au acaparat pămîntul

regiune a Kenyei într-un colțisor înfloritor și
roditor al continentului african.

Cafeaua și ceaiul, sisalul și piretrul, bumba-
cul și copra aduc anual zeci de milioane de
lire sterline proprietarilor de plantații. Toate
ramurile principale ale economiei se află în
mîinile colonialiștilor, care nu cedează de bună
voie nici un acru din pămîntul luat de la afri-
cani.

„Se poate afirma că problema agrară —
scria O. Kalleb — frunțas al mișcării de elibe-
rare națională din Kenya — este principala
cauză a fricțiunilor politice din Kenya”.

— Colonialiștii — ne spuse Mkamba — sus-
țin un singur lucru: africanii nu știu și nu vor
să lucreze bine pămîntul. Acest lucru îl pot
face numai europenii. Nicăieri nu scrie că eu-
ropenii nu fac altceva decît să stăpînesc pă-
mîntul; de muncit îl muncesc africanii. Colo-
nialiștii încearcă să dovedească că ei ar fi
copleșit cu binefaceri
Africa, că ar fi învățat
popoarele ei să lucreze
pămîntul. Povestii răsul-
flute.

După care Joshian își
așază în față un caiet
mic cu scoarță albastră
așternut cu un scris
mărunt.

— Aici — spuse el —
sînt adunate toate da-
tele și cifrele despre
pămîntul Kenyei. Fol-

nilor dau anual 25 000 tone de cafea de cali-
tate superioară, adică un beneficiu net de șap-
te milioane de lire sterline.

Aceste cifre le-am descoperit în îndreptarul
intitulat: „Kenya. O eră nouă” și le-am ară-
tat prietenului meu Joshian.

— Cred că cifra care se referă la beneficiu
e ceva mai mică decît cea reală — îmi spuse
el. Plantații nu vor să plătească impozite
mari. Dar hai s-o luăm drept bună. După ce
făcu câteva calcule în carnetul lui, continuă:
— După părerea mea fiecare european a rea-
lizat în medie peste trei mii de lire sterline
pe an. Și acum o altă cifră: aproximativ
200 000 de africani au 63 000 de acri de plan-
tații de pe care obțin cafea în valoare de nu-
mai 2,5 milioane de lire sterline, deoarece pă-
mîntul este mult mai puțin roditor. Prin urmare
fiecare african cîștigă pentru familia lui numai
12 lire sterline pe an. Aș putea da și alte
exemple. De pildă, două treimi din beneficiile
realizate de pe urma piretrului revin colonia-
liștilor și numai o treime africanilor. Colonia-
liștii adună de pe pămîntul Kenyei saci de
aur, iar milioanele de africani — niște rămă-
șițe jalnice. Bogată și frumoasă e Kenya — în-
cheie Joshian — dar e încetușată în lanțuri.
Nădăjduiesc că în curînd vom rupe aceste lan-
țuri și vom face din Kenya un stat independen-
t al Africii.

Ostașii libertății

La 18 februarie 1957, printr-o sentință a tri-
bunalului militar englez, a fost executat eroi-
național al Kenyei, Dedan Kimati. Kimati s-a
născut la Tetu, într-una din regiunile cu cea
mai densă populație din Kenya. După cum
afirmă prietenii lui, a fost un om inteligent
și extrem de devotat cauzei eliberării Kenyei.
A fost mic funcționar și comerciant, muncitor
pe plantații și învățator. În 1952 s-a înscris în
partidul Uniunea Națională Africană din Ken-
ya (KANU), creat de Jomo Kenyata, condu-
cătorul mișcării de eliberare națională.

În octombrie 1952, stringînd un grup de tî-
neri din tribul Kikuiu, Kimati a plecat împre-
ună cu doi frați ai lui în munții Aberder.
Ostașii lui Kimati erau înarmați cu *simi*, niște
săbii cu două tăișuri cu ajutorul cărora vînă-
torii din tribul Kikuiu vîneau animale sălba-
tice, și cu *panga*, cuțite pentru curățatul tufi-
șurilor. Ei atacau garnizoanele colonialiștilor și
îi apărau pe africanii săraci.

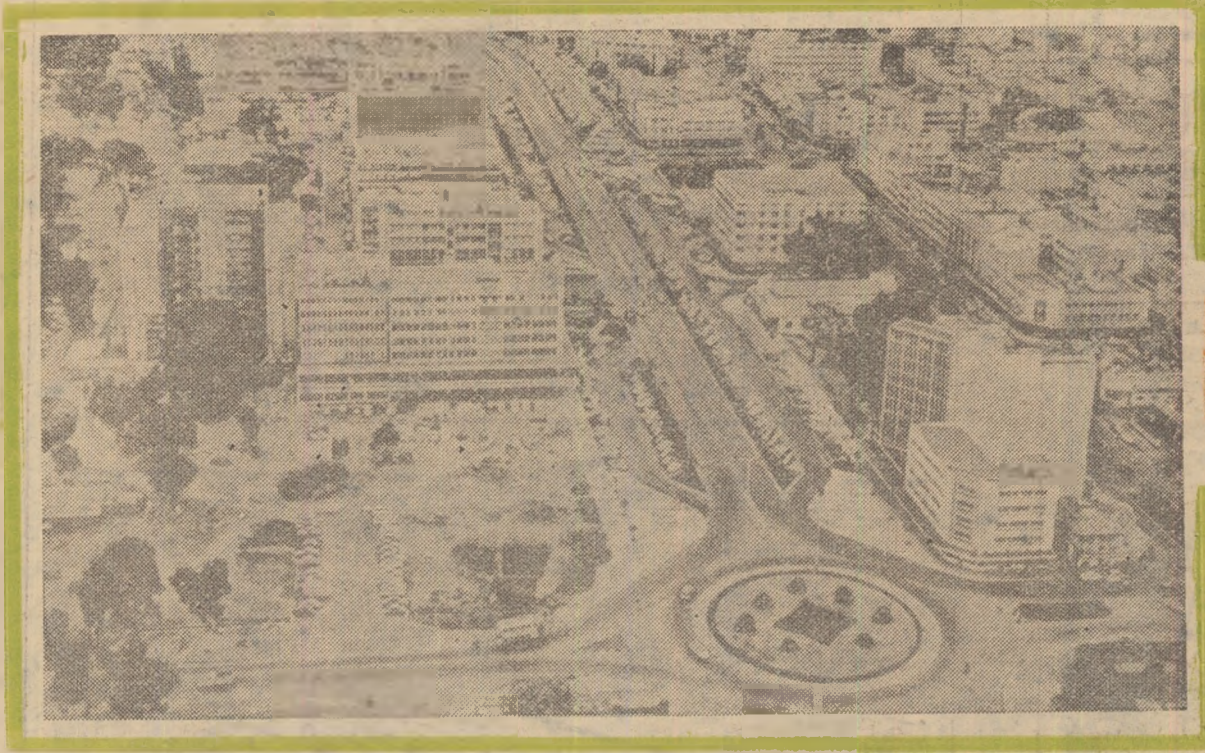
Popularitatea lui Kimati creștea vertiginos.
I se alăturară tineri nu numai din Kenya, ci și
din țările vecine Tanzania și Uganda, pe
atunci și ele colonii. În cele din urmă deta-
șamentele lui Kimati se unificară în „Armata
africană de eliberare”. Colonialiștii hotărîră s-o
nimicească cu orice preț. Aruncară împotriva
ei avioane, bombardară regiunile în care erau
amplasate detașamentele lui Kimati și folosiră
substanțe toxice. În vara lui 1956, colonialiștii
au trimis împotriva lui Kimati o armată pu-
ternică care a zdrobit împotrivirea detașamen-
telor prost înarmate. S-a găsit și un trădător
care l-a vîndut pe eroul național al Kenyei.
Aproape patru luni a durat procesul intentat
lui Dedan Kimati și, în cele din urmă, a fost
condamnat la moarte.

Peste o lună și jumătate-două după vizita
mea în Kenya am primit o scrisoară de la
prietenii din această țară. Scrisoarea mi-o tri-
miseșe Joshian.

„La noi s-au ținut alegeri — îmi scria el. —
Partidul nostru și-a învins adversarul — parti-
dul condus de Ronald Ngala, partizan al do-
minanței coloniale în Kenya. Jomo Kenyata a
devenit prim-ministru. Vom lupta pînă la inde-
pendența deplină.
Vă așteptăm în Kenya”.

Mi-am amintit de povestirile prietenilor mei
din Kenya și m-am bucurat de victoria lor.
Kenya, țara de smarald a Africii, își așteaptă
libertatea. Dar curînd, chiar la sfîrșitul acestui
an, ea va deveni independentă.

Mih. Domogațkih

Nairobi —
capitala Kenyei

sim acest material în
lupta noastră împotriva
colonialiștilor. Cu aju-
torul cifrelor îi lămurim
pe oameni că cei șapte-
zeci de ani de domina-
ție colonială în Kenya
au fost anii celui mai
mare jaf și ai celei mai
crunte asuprii a po-
porului. În momentul
de față, colonialiștii
albi stăpînesc approxi-
mativ 17 000 de mile
patrate de pămînt, în timp ce africanii, care
sînt de o sută de ori mai numeroși, nu dispun
decît de circa 50 000 de mile patrate, și asta
în regiuni în care europenii n-ar accepta nici
un hectar. Aș fi vrut să văd cum s-ar fi
descurcat plantații englezi pe un astfel de
teren, și încă fără ajutorul africanilor pe ca-
re-i socotese incapabili.

Am citit odată cuvîntarea unui funcționar
englez, pe atunci membru al Consiliului legis-
lativ al Kenyei. Iată ce protindea el: „Printre
africani circulă părerea că omul, chiar dacă e
negru, are dreptul să stăpînească pămînt. Ne-
grii trebuie să-și scoată din cap ideea că au
dreptul să dispună de pămînt. Ei trebuie să-și
cîștige existența în alt mod”. Iată de ce în
Kenya, fiecărui european îi revin cite 800—
1000 de acri de pămînt, iar fiecărui negru
— nu mai mult de trei acri (un acru = 0,4 ha
N. A.).

Cînd privești din avion Kenya, vezi un pă-
mînt roditor de culoarea smaraldului, creat
anume spre a-i face pe oameni fericiți.
Dar pămîntul Kenyei este udat mai mult de
lacrimile și sudoarea populației africane decît
de ploile tropicale.

Valoa Raft și Podișul alb sînt cultivate cu
cafeaua, sisalul, ceaiul și piretrul. Aproape 70 000 de
acri din plantațiile europenilor sînt acoperite
cu arbuști de cafea. Fiecare arbust este încăr-
cat cu grăunțe verzi sau roșcate, foarte asemă-
nătoare cu vișinile sau cireșele. Este un sort
celebru de cafea: arabica. Plantațiile europe-

kerere din Uganda, unde a studiat temeinic
științele economice și, în special, situația
agrară din Africa. Este o adevărată enciclope-
die de fapte elocvente și convingătoare. Gre-
gory, însă, este omul practicii. Nu dispune de
atîtea cunoștințe ca prietenul lui, dar are în
schimb experiența anilor grei ai luptei armate
împotriva colonialiștilor, cînd a fost grav ră-
nit și internat într-un lagăr de prizonieri, din
care, însă, a evadat. După ce întinse pe masă
o hartă, Gregory îmi arătă:

— M-am născut chiar aici, aproape de țăr-
mul lacului Victoria. Acum cincisprezece ani
am plecat în răsăritul Kenyei și nu mă pot în-
toarce acasă pînă cînd patria mea nu va fi
liberă.

— Unde sînt părinții dumitale? — l-am în-
trebat eu.

— În rezervația Kavirondo. Este o mică re-
giune îngrădită, din care africanii nu pot ieși.
Ei au ajuns acolo după ce au fost alungați de
plantații europeni de pe pămînturile fertile.
Pe o suprafață de cîteva mii de hectare locuiesc
un milion și jumătate de oameni. Acolo se află
tata, frații și surorile mele mai mici. Știți ce
fel de viață duc? Sînt condamnați la moarte
lentă.

În fiecare zi acești oameni își pun chinu-
toarea întrebare: cu ce să-și hrănească fami-
lia? Unii pleacă pe țărnul lacului Victoria în
căutare de scoici sau cu speranța de a pescui
cîte ceva, alții se afundă în junglă spre a găsi
rădăcini comestibile, iar un mic număr — con-

băștinașilor, i-au ruinat cu impozitele mari și
apoi i-au alungat din satele lor. Acum poporul
Kenyei este lipsit de orice drepturi și îngrădit
cu sîrmă ghimpată, ca într-un lagăr de con-
centrare.

— Cunoașteți parcul național din Kenya?

— interveni în discuție Gregory.

— Desigur. Acolo trăiesc în libertate mii de
animale.

— E adevărat — continuă Gregory — și le-
gea interzice uciderea lor. Dar pentru noi, afri-
canii, nu există o asemenea lege. Suprafețele
destinate leilor și rinocerilor se extind, afri-
canii însă, sînt mînați în rezervații. Vă dați
seama ce tragedie trăiește poporul nostru? Și
nu numai locuitorii satelor. În orașele din Ken-
ya, construite pe pămîntul Africii, africanii
nu au voie să locuiască decît în anumite car-
tiere, rezervate special pentru ei și care se nu-
mesc locații. Și acestea sînt tot lagăre de con-
centrare. Pretutindeni lagăre, sîrmă ghimpată,
nedreptate și sărăcie. În Kenya animalele o
duc mai bine decît oamenii.

Pămîntul — visul africanilor

Economia Kenyei depinde într-o mai mare
măsură decît economia Tanganicii sau a U-
gandei de agricultură. Clima e prielnică și pă-
mîntul fertil, mai ales în regiunea din răsăritul
țării cunoscută sub numele de Platoul alb și
Raft Valley — o vale care străbate țara de la
sud spre nord. Natura a transformat această